

Byla C-380/19

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2019 m. gegužės 15 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Oberlandesgericht Düsseldorf (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. gegužės 9 d.

Ieškovė ir apeliantė:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

Atsakovė ir kita apeliacinio proceso šalis:

Deutsche Apotheker- und Ärztebank eG

<...>

OBERLANDESGERICHT DÜSSELDORF

NUTARTIS

Byloje

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

ieškovė ir apeliantė,

<...>

prieš

Deutsche Apotheker- und Ärztebank eG,

atsakovę ir kitą apeliacinio proceso šalį,

<...>

Oberlandesgericht Düsseldorf (Diusseldorfo aukštesnysis apygardos teismas) 20-oji civilinių bylų kolegija 2019 m. kovo 12 d. posėdyje <...> (**orig. p. 2**) <...>

nutarė:

I.

Sustabdyti bylos nagrinėjimą.

II.

Pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui toliau nurodytus prejudicinius klausimus, prašant išaiškinti 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/11/EB dėl alternatyvaus vartotojų ginčų sprendimo, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2009/22/EB (OL L 165, 2013, p. 63, toliau – Direktyva 2013/11/EB):

1. Ar Direktyvos 2013/11/EB 13 straipsnio 2 dalyje nustatyta pareiga pateikti 13 straipsnio 1 dalyje numatytą informaciją bendrosiose nuostatose atsiranda jau tuomet, kai komercinės veiklos subjektas savo interneto svetainėje, kurioje jokios sutartys nesudaromos, turi patalpinęs bendrąsias nuostatas, kurias galima parsisiųsti?
2. Jeigu į pirmą klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar tokiu atveju komercinės veiklos subjektas įvykdo savo pareigą pateikti informaciją bendrosiose nuostatose ir tuo atveju, kai informaciją pateikia ne rinkmenoje, kurią galima parsisiųsti, o kitoje įmonės interneto svetainės vietoje?
3. Ar komercinės veiklos subjektas įvykdo savo pareigą pateikti informaciją bendrosiose nuostatose, jei kartu su bendrųjų nuostatų dokumentu vartotojui (**orig. p. 3**) jis atskirai pateikia ir savo parengtą kainų ir paslaugų sąrašą, kuriame yra Direktyvos 2013/11/EB 13 straipsnio 1 dalyje numatyta informacija?

Motyvai

A)

1. Ieškovė yra visų 16 vartotojų asociacijų ir 25 kitų vartotojų ir socialinių reikalų organizacijų konfederacija Vokietijoje. Ji yra įrašyta į *Unterlassungsklagengesetz* (Ieškinių dėl veiksmų nutraukimo įstatymas) 4 straipsnyje numatytą reikalavimus atitinkančių subjektų sąrašą. Atsakovė yra kooperatinis bankas.
2. Atsakovė turi internetinį puslapį „www.apobank.de“. Sutartys interneto svetainėje nesudaromos. Interneto svetainės rekvizitų dalyje būdu, kurio ieškovė nekritikavo, atsakovė informuoja esanti pasirengusi arba įsipareigojanti dalyvauti ginčų su vartotojais sprendimo procedūroje vartojimo ginčų komisijoje. Atsakovė taip pat

siūlo galimybę parsisiūsti bendrąsias nuostatas PDF formatu. Šiame dokumente nieko nerašoma apie pasirengimą ar įsipareigojimą dalyvauti ginčų su vartotojais sprendimo procedūroje vartojimo ginčų komisijoje.

- 3 Norėdama įtraukti bendrąsias nuostatas į sutartį, kartu su bendrųjų nuostatų dokumentu atsakovė vartotojui pateikia ir savo sudarytą kainų ir paslaugų sąrašą, kurio kitoje pusėje informuoja apie savo pasirengimą dalyvauti ginčų su vartotojais sprendimo procedūroje.
- 4 Ieškovė mano, kad tokia praktika pažeidžia *Verbraucherstreitbeilegungsgesetz* (Vartotojų ginčų sprendimo įstatymas, toliau – VSBG) 36 straipsnį, nes tokia informaciją privaloma pateikti bendrosiose nuostatose.
- 5 *Landgericht* (apygardos teismas) atmetė ieškinį, kuriame buvo prašoma, numatant tiksliau apibrėžtas sankcijas, įpareigoti atsakovę nutraukti praktiką (**orig. p. 4**) komercinėje veikloje naudojamose bendrosiose nuostatose neinformuoti vartotojų apie tai, ar atsakovė yra pasirengusi arba įsipareigoja dalyvauti ginčų su vartotojais sprendimo procedūroje vartojimo ginčų komisijoje, ir sumokėti ieškovei jos patirtas ikiteismines išlaidas. Motyvuodamas savo sprendimą, *Landgericht* iš esmės teigė, kad ieškovės kritikuojama praktika nepažeidžia VSBG 36 straipsnio 2 dalies. Teismo nuomone, šioje dalyje reikalaujama, kad VSBG 36 straipsnio 1 dalyje numatyta informacija būtų pateikiama naudojant bendrąsias nuostatas. Bendrųjų nuostatų skelbimas interneto svetainėje nėra naudojimas, nes preziumuoti naudojimą galima tik tada, kai sudarant sutartį viena sutarties šalis pateikia jas kitai sutarties šaliai. Be to, atskiros atmintinės įteikimas kartu su bendrosiomis nuostatomis sutarties sudarymo metu atitinka VSBG 36 straipsnio 2 dalies 2 punkto reikalavimus. Juk kiekvienu konkrečiu atveju reikia įvertinti, ar ir kokios bendrosios nuostatos yra naudojamos. Pastarąsias gali sudaryti ir keli dokumentai. Taip pat informacija apie ginčų sprendimo komisiją gali būti savarankiška bendroji nuostata. Galiausiai atsakovė įvykdė ir VSBG 36 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytą pareigą informuoti, kuri jai tenka kaip interneto svetainės turėtojai. Pagal Direktyvos 2013/11/EB 13 straipsnio 2 dalį interneto svetainė yra pagrindinė informacijos skelbimo vieta.
- 6 Ieškovė šį sprendimą apskundė apeliaciniu skundu, kuriuo ir toliau siekia, kad būtų patenkinti jos pirmojoje instancijoje pareikšti reikalavimai. Ji mano, kad naudojimo, kaip jis suprantamas pagal 36 straipsnio 2 dalies 2 punktą, sąlyga nėra konkrečios sutarties sudarymas. Lemiamą reikšmę, jos nuomone, turi tik tai, ar komercinės veiklos subjektas apskritai turi bendrąsias nuostatas. Todėl jų paskelbimas interneto svetainėje iš karto sukelia pareigą pateikti informaciją bendrosiose nuostatose. Informuoti turi būti ir tie vartotojai, kurie dar nesikreipė į atsakovę dėl konkrečios sutarties sudarymo. Todėl nepakanka tik pateikti informaciją kartu su bendrosiomis nuostatomis. Darant nuorodą į informaciją interneto svetainėje neatsižvelgiama į tai, kad pateikti informaciją privaloma ir interneto svetainėje, ir (**orig. p. 5**) ir bendrosiose nuostatose. Dar pirmojoje instancijoje ji laikėsi nuomonės, kad atskiros atmintinės įteikimo kartu su bendrosiomis nuostatomis nepakanka, nes pagal Direktyvą 2013/11/EB

informacija turi būti pateikta bendrosiose nuostatose. Galiausiai bendrosiose nuostatose pateikta informacija yra svarbi todėl, kad vartotojai joms teikia didelę reikšmę. Vartotojai jas išsisaugo arba saugiai pasideda, kad ginčo atveju galėtų jomis remtis.

- 7 Atsakovė su šiais argumentais nesutinka ir mano, kad pirmosios instancijos teismo sprendimas buvo teisingas.

B)

- 8 Toliau pateikiamos bylos sprendimui reikšmingos Vokietijos teisės nuostatos:

Gesetz über alternative Streitbeilegung in Verbrauchersachen (Vartotojų ginčų sprendimo įstatymas, toliau – VSBG) 36 straipsnis. Bendroji pareiga informuoti:

1. Komerčinės veiklos subjektas, turintis interneto svetainę arba naudojantis bendrąsias nuostatas, privalo lengvai prieinamu būdu, aiškiai ir suprantamai:

- 1) informuoti vartotoją apie tai, kiek jis yra pasirengęs arba įsipareigoja dalyvauti ginčų su vartotojais sprendimo procedūroje vartojimo ginčų komisijoje, ir
- 2) nurodyti vartotojui kompetentingą vartojimo ginčų komisiją, jei komercinės veiklos subjektas įsipareigojo dalyvauti ginčų su vartotojais sprendimo procedūroje vartojimo ginčų komisijoje arba jei jis privalo joje dalyvauti pagal teisės aktus; nurodydamas komisiją, komercinės veiklos subjektas turi pateikti jos adresą, interneto svetainę ir pareikšti, kad dalyvaus ginčų su vartotojais sprendimo procedūroje šioje vartojimo ginčų komisijoje.

2. 1 dalyje nurodyta informacija:

- 1) pateikiama komercinės veiklos subjekto interneto svetainėje, jei tokia yra, (**orig. p. 6**)
- 2) pateikiama kartu su komercinės veiklos subjekto bendrosiomis nuostatomis, jei jis jas naudoja.

3. 1 dalies 1 punkte nustatyta pareiga informuoti netaikoma komercinės veiklos subjektams, kurie praeitų metų gruodžio 31 d. buvo įdarbinę dešimt ar mažiau asmenų.

- 9 Ar ieškovės apeliacinis skundas turi būti patenkintas, priklauso nuo atsakymo į prejudicinius klausimus, nes VSBG 36 straipsnio, kuriuo į nacionalinę teisę perkeliama Direktyvos 2013/11/EB 13 straipsnis, nuostatas reikia aiškinti taip, kad jos atitiktų direktyvą. Pagal VSBG 36 straipsnio 2 dalies formuluotę informaciją privaloma pateikti „kartu su“ bendrosiomis nuostatomis, jei komercinės veiklos subjektas jas naudoja. Direktyvos 2013/11/EB formuluotė yra

kiek kitokia, nes pagal jos 13 straipsnio 2 dalį informacija priteikiama bendrosiose nuostatose. Formuluoė, kad informacija turi būti pateikta bendrosiose nuostatose, o ne vien tik kartu su jomis, jei jos naudojamos, atitinka ir Direktyvos 2013/11/EB versijas kitomis kalbomis. Pavyzdžiui, versijoje anglų kalba ši nuostata suformuluota taip: „if applicable, in the general terms and conditions“, versijoje prancūzų kalba – „le cas échéant, dans les conditions générales“.

- 10 Nagrinėjamu atveju dėl to pirmiausia kyla klausimas, kaip reikia suprasti „jei taikytina [prireikus]“, t. y. kada komercinės veiklos subjektas „naudoja“ bendrąsias nuostatas pagal VSBG 36 straipsnį. *Landgericht* šią sąvoką aiškino remdamasis *Bürgerliches Gesetzbuch* (Civilinis kodeksas), pagal kurį bendrųjų nuostatų naudotojas jas naudoja tada, kai pateikia jas kitai sutarties šaliai sudarydamas sutartį. Tačiau, ko gero, Direktyvos 2013/11/EB 13 straipsnio 2 dalyje nustatyta pareiga reiktų suprasti taip, kad vien tai, kad yra bendrosios nuostatos, reiškia, kad jose privaloma informuoti apie ginčų sprendimo tvarką. Tai rodo palyginimas su kitu pareigos informuoti atveju, kurio atveju taip pat remiamasi vien interneto svetainės buvimu.
- 11 Jei jau bendrųjų nuostatų, kurias galima parsisiųsti, skelbimas interneto svetainėje sukelia pareigą informuoti, kyla klausimas, kaip pagal Direktyvą 2013/11/EB reikia suprasti frazė „bendrosiose nuostatose“ (**orig. p. 7**). Tai yra antrojo prejudicinio klausimo dalykas. Atsakovė neginčytinai įvykdė savo, kaip interneto svetainės turėtojos, pareigą informuoti apie ginčų sprendimo tvarką. Tačiau neaišku, ar ši informacija, jei bendrąsias nuostatas galima parsisiųsti, kartu yra ir informacija bendrosiose nuostatose. Kad taip nėra, liudija tai, jog vartotojas nustatyta tvarka parsisiųs bendrąsias nuostatas ir jose informacijos neras; į tai ieškovė teisingai atkreipė dėmesį pirmojoje instancijoje.
- 12 Galiausiai kyla su tuo nesusijęs klausimas, ar informacija pateikiama „bendrosiose nuostatose“, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2013/11/EB, jei prie jų pridėdama atskira atmintinė. *Landgericht* šiuo klausimu teisingai pažymėjo, kad naudoti iš kelių dalių susidedančias ar įvairias bendrąsias nuostatas yra leidžiama ir įprasta, o papildoma atmintinė tokiu atveju yra bendrųjų nuostatų dalis. Tačiau ieškovės nuomonė reiškia, kad informacija turi būti pateikiama kiekvienoje bendrųjų nuostatų dalyje. Kad ieškovė galėtų būti teisi, rodo tai, jog vartotojas bendrąsias nuostatas paprastai išsisaugo, tikėdamasis, kad jose yra informacija apie pasirengimą dalyvauti alternatyvioje ginčų sprendimo procedūroje. Ši garantija neprilygsta kainų ir paslaugų sąrašui, kuris paprastai yra dažniau keičiamas, pateikiamai garantijai.

<...>